

SOLIDARITET 0030

UTSÅLT I DUBBEL BEMÄRKELSE

Kommer någon att komma? Är det någon som bryr sig? Det är ju trots allt långhelg, minns jag att jag tänkte, när jag gick genom Rosenlundsparken på väg till Åsö gymnasium. Jag möttes av en foajé dit personer strömmade för att köpa och hämta sina biljetter. En stund efter att jag kommit till Åsö gymnasium hörde jag någon säga att biljetterna var slutsålda, och en handskreven lapp där det stod "utsålt" på sattes upp på ytterdörren till foajén. Att det var en handskreven lapp, säger så mycket, tycker jag. Vi hade inte föreställt oss att biljetterna skulle ta slut och vi hade inte förberett en tryckt skylt för en sådan situation.

879 BILJETTER SÅLDES. BILJETTERNA RÄCKTE INTE till för alla som kom. Flera hundra personer kom inte in. Alltså – långt över 1.000 personer kom och visade att vi bryr oss om vad som händer i Grekland. Artister, musiker, författare och poeter ställde upp och bjöd på en kväll vi sällan kommer att glömma. Tillsammans sjöng vi, tillsammans dansade vi, tillsammans grät vi och tillsammans delade vi vår frustration, men även vårt hopp.

Jag minns tillbaka till diskussioner om att solidaritet är något utrotningshotat och något som snart är utdött. Tillsammans visade vi, medlemmar, besökare, artister, författare och konst-

närer, den 3 maj på Åsö gymnasium att detta inte stämmer, åtminstone inte för oss.

Det samma gjorde vi den 11 juni när vi utanför TV-huset i Stockholm manifesterade i solidaritet med de anställda på public service kanalen ERT. Ett år hade gått sedan den grekiska regeringen stängt ner ERT och i ett år hade de oavlönade anställda på ERT, trots detta kuppade beslut av regeringen, fortsatt sända.

När kravallpolisen stormade TV-huset i Aten samt kastade ut de anställda läste de bokstavligt talat yttergrinden med handbojor. De hade lika bra kunnat sätta upp en lapp där det stod "utsålt", dock hade den inte varit handskreven, den hade varit väl förberedd.

ELISAVET TZIAMPAZIS JOHANSSON

BILD: NIKOLAOS TZIAMPAZIS

STÅLBADET HAR MEDFÖRT KOLLEKTIV DEPRESSION

För en tid sedan landade jag i EU:s ordförandeland där Greklands och EU:s flaggor vajade sida vid sida. Samma dag landade Europas järnlady, den tyska förbundskanslern, Angela Merkel. Världens mäktigaste kvinna var ute på PR-turné inför EU-valet. Dagen innan hennes ankomst gick Grekland efter fem års kris ut på marknaderna igen och lånade 3,5 miljarder euro till en högre ränta än de flesta. Det firades som en lottovinst lagom till valet. Merkels besök skulle ses som en triumf för det stålbad som försatt skuldnationen i kollektiv depression.

Jag välkomnades av en tårögd taxiförare som köat sex timmar för en körning och vändades över hur hans lön skulle mätta fru och barn. Angela Merkel välkomnades med "När lammen tystnar"-tystnad. Det var bara affischerna som skrek: "Raus frau Merkel". Affischer som förbundskanslern sannolikt aldrig såg genom limousinens mörklagda fönsterrutor. Inte heller t-shirtarna i Monastiraki kan hon ha sett med budskapet: "Jag har visst sex! Merkel knullar mig varenda dag".

ATENS STADSKÄRNA SÅG UT SOM EN SPÖKSTAD av alla avspärningar. Invånarna tvingades byta resväg eller låsa in sig i sina hem för att inte störa statsbesöket. Fler än 6.000 poliser patrullerade i något som liknade en parad av den underbetalda grekiska poliskåren.

Plaka vid Akropolis stängdes av inför Merkels middag på en restaurang som uppfyllde de rigorösa säkerhetsföreskrifterna. "Notan för fru Merkels säkerhet skulle kunnat bekosta flera års lärarlöner" suckade min taxiförare.

Men kaoset på gatorna som många väntade på uteblev. Det var bara ett par tusen medborgare som skrek slagord så långt från förbundskanslern att de aldrig nådde henne. Grekerna har många anledningar att demonstrera. De har Europa-rekord i arbetslöshet med 27,5 procent och 58 procent bland de ungdomar som ännu inte lyckats emigrera till välfärdens Nordeuropa.

Men ingen orkar demonstrera längre. "Folket

förlorade. Ingen lyssnar på oss ändå", säger taxiföraren som berömmar en äldre kvinna som bröt sig genom avspärningarna. När poliserna hejade henne ropade hon inför andra paralyserade medborgare: "Vad ska ni göra? Stämna mig för civil olydnad? Grip mig om ni vill men jag måste hem!". Och så lyfte hon på det röda bandet och passerade polisspärarna. Och efter henne följde andra som inte längre hade tillträde till sina egna gator och sina egna liv.

MINA YNGRE VÄNNER HAR BYTT UT GATUPROTESTER mot Klicktivism. De klickar Gilla på ilska inlägg på Facebook och levererar brandtal på 140 twittertecken. Med rätt hashtag kan deras budskap nå några av de 241 miljoner Twitteranvändare. Trots att dessa protester betraktas som lättjefulla är de kontroversiella. Det var inte länge sen grannlandet Turkiet stängde ner Twitter.

Nu har två turkiska konton med miljoner följare som avslöjade Erdogans skandaler blockerats. Men det kommer alltid finnas en människa, kanske en äldre kvinna, som vägrar tuga eller lyda order. En kvinna som vägrar stå när hon vill sitta, som vägrar stanna när hon vill gå, som vägrar ge upp sina kvarter för att makten ska bjudas på en verklighet retuscherad av förskönande filter.

ALEXANDRA PASCALIDOU

FOLK ÄR TRÖTTA PÅ SPARPOLITIKEN

Innan krisen bröt ut visste ingen vilka Gyllene gryning var. Nu är de tredje största i Grekland. Men vänsterpartiet Syriza blev störst – egentligen inte för något de själva gjort, de har inte riktigt mobiliserat folk, utan eftersom de förkroppsligar motståndet mot trojkan och sparpolitiken.

Folk vill inte längre betala för krisen, de vill ha förändring. Detta trots att borgarklassen försökt avleda vänstern genom att nära inpå skapat ett nytt parti, ”Floden”, med en känd journalist i spetsen, som ville vara både höger och vänster samtidigt och som inte kunde svara på exakt vilka åtgärder de tänkte vidta.

De styrande försökte göra samma sak vid förra parlamentsvalet, med det nya partiet ”Demokratisk vänster”, som poppade upp från ingenstans och gick en massa röster. Som lovade att de skulle säga nej till trojkan, men ändrade sig efter valet.

Som resultat fortsatte sparpolitiken.

Nu gick inte tricket inte hem igen. Floden fick bara runt sex procent. Nazisternas Gyllene gryning blev tredje största parti. Före krisen bröt ut och IMF och EU kastade ner landet i humanitär katastrof hade de 0,4 procent och ingen visste vilka de var.

Det är som Daniel Guerin sagt: ”Fascism kan bli vårt straff imorgon om vi låter socialismens timme gå oss förbi.”

KAJSA EKIS EKMAN

REGERINGENS DAGAR ÄR RÄKNADE ENLIGT SYRIZA

Grekland har gått igenom ett stålbad sedan eurokrisen bröt ut för fyra-fem år sedan.

Krispaketet har följt på varandra och arbetslösheten har slagit i taket, till i dag närmast hisnande 27,5 procent.

Krisen i Grekland har lyft vänsteralliansen Syriza [Coalition of the Radical Left] till nästan 26,6 procent i EU-parlamentsvalet.

De två partier som ingår i koalitionsregeringen är konservativa Ny Demokrati och socialdemokratiska Pasok. Ny Demokrati blev nästa största parti i EU-valet med 22,7 procent av rösterna. För Pasok blev valet en katastrof. De fick endast 8 procent av rösterna, vilket är mindre

än nynazistiska Gyllene Gryning som fick 9,4 procent.

Kommunistpartiet KKE, som vill att Grekland ska lämna såväl euron som EU, fick 6,1 procent av rösterna.

Syrizas arlamentsledamoten Dimitris Stratoulis ser EU-valet som en startraket.

– Det kommer att bli förödande för regeringen. Efter valet är deras dagar räknade, säger Stratoulis till TT.

GÖSTA TORSTENSSON

ÅTSTRAMNINGSPOLITIKEN FUNGERAR INTE

Nyligen presenterade FN:s fackorgan för sysselsättnings- och arbetslivsfrågor ILO rapporten ”World Social Protection 2014-153” som inkluderar en analys av hur EU:s krispolitik påverkat den sociala situationen för dess medborgare. Rapporten konstaterar att 123 miljoner EU-medborgare [24 procent av EU:s befolkning], särskilt barn, kvinnor, äldre och personer med funktionshinder, idag lever i riskzonen för fattigdom och social utestängning.

Kostnaderna för åtstramningspolitiken har burits av befolkningen och lett till en ihållande arbetslöshet, ökad fattigdom, lägre löner och högre skatter. Lägre inkomster för hushållen leder till lägre inhemsk konsumtion och efterfrågan, vilket hämmar den ekonomiska återhämtningen, menar ILO.

Rapporten visar också att 800.000 barn har hamnat i fattigdom på grund av åtstramningsåtgärderna. I Grekland har lönerna sänkts med 35 procent sedan 2008 och arbetslösheten ökat med 28 procent.

”Den europeiska sociala modellens bedrift att dramatiskt minska fattigdomen under perioden efter det andra världskriget har urholkats genom kortsiktiga anpassningsreformer”, står det i rapporten.

I en kommentar till rapporten understryker Europafackets generalsekreterare Bernadette Ségol att bankirers och den finansiella sektorns misstag har betalats av vanligt folk samtidigt som EU-kommissionen uttrycket tillfredsställelse över den ekonomiska situationen i Europa. Ségol menar att krisen är inte över förrän Europas 26 miljoner arbetslösa har fått jobb.

JAN-ERIK GUSTAFSSON

ALLT FLER GREKER BLIR UTFÖRSÄKRADE

– Hälften av barnen i Grekland blir inte vaccinerade längre. Människor har inte råd att söka vård eller köpa medicin när de är sjuka. Skolbarn svimmar av hunger på skolorna. Gravida kvinnor får ingen mödravård. Jag kan fortsätta uppräkningslängden länge till, säger Olga Kesidou upprört och frågar sig; ”hur kan EU-ledarna tro att Grekland ska återhämta sig ekonomiskt genom en sådan politik?”

Jag möter Olga Kesidou på solidaritetskliniken i Peristeri, en av Atens arbetarklassförorter. Hon är läkare och yrkesarbetar dagtid på ett sjukhus. På kvällarna arbetar hon frivilligt på kliniken i Peristeri som ger vård till de som inte har råd.

Konsekvenserna av EU:s åtstramningspolitik är extrema. 28 procent av grekerna är arbetslösa och 3,5 miljoner människor lever i fattigdom. Enligt Internationella Röda Korset är landet i en humanitär krissituation.

Olga förklarar att närmare 3 miljoner medborgare blivit utförsäkrade. De täcks inte längre av sjuk och socialförsäkringar. Om man varit arbetslös mer än ett år så står man utan skydd. Utan försäkring kostar det mer än 200 kronor att besöka en läkare.

– Utan inkomst, hur har man råd med det? Många sjuka var bara lämnade åt sitt öde. Det var därför vi startade de solidaritetsklinikerna, berättar Olga.

KLINIKEN I PERISTERI ÖPPNADES I VÅRAS. 15 läkare, sjuksköterskor, barnmorskor och farmaceuter är knutna till kliniken. Den ligger i ett tätt befolkat höghusområde. En solidarisk husägare upplät lokalerna gratis till läkarna.

Solidaritetskliniken ingår i ett nationellt nätverk kallat ”Solidaritet för Alla”. Nätverket handlar inte om välgörenhet utan om solidariskt arbete och motstånd mot åtstramningspolitiken. Alla beslut fattas direktdemokratiskt på gräsrotsnivå. Det finns en central samordning som ser som sin uppgift att underlätta arbetet och ger folk verktyg att agera.

”Solidaritet för alla” ordnar direkta transporter av billiga livsmedel från jordbrukare på landsbygden till de fattiga i städerna, utan fördyrande mellanhänder. 22 procent av grekerna sägs få sin mat på detta sätt. Nätverket har också stationer

där insamlade kläder delas ut. Man hjälper människor att byta arbetstid med varandra utan att använda pengar. En mycket utsatt grupp som får hjälp är fattiga invandrare och flyktingar. ”Solidaritet för alla” betyder just ”för alla”. Inte bara för greker.

SJUKVÅRDPERSONALEN SOM ENGAGERAT SIG står ofta till vänster politiskt. Men det handlar också om att följa sin yrkesheder; den som är sjuk ska ha rätt till vård. För Olga Kesidou var det en nära väns självmord som gjorde att hon engagerade sig i frivilligarbetet.

– Min väninna var tvåbarnsmor, arbetslös sedan länge och djupt deprimerad, berättar Olga med tårar i ögonen.

– Grekland hade det lägsta antalet självmord inom EU före krisen. Nu känner alla någon som begått självmord, säger Olga och skakar på huvudet. Många patienter lider av depressioner.

Men i allt eländet växer solidariteten och självorganiseringen. Kliniken i Peristeri är bara en av elva kliniker i Aten där frivillig sjukvårdspersonal arbetar. Mediciner skaffar man genom insamlingar och gåvor. Katerina Pierraka är farmaceut och visar mig kliniken apotek i ett av rummen. Alla skåp är fyllda med medicinpaket.

Att vara utförsäkrad och vilja vaccinera sitt barn kostar mer än 600 kronor. Utan fullständigt vaccinationskort får barn inte börja skolan. Men solidaritetsklinikerna erbjuder gratis vaccinationer. Utförsäkrade gravida kvinnor har också stor hjälp av kliniken med rådgivning och undersökningar.

– Med mina kollegor och patienter här på kliniken känner jag stor samhörighet och vänskap. Här finns glädje trots att situationen är så svår.

PÅ FRÅGAN VAD SOM BEHÖVS MEST säger Olga med ett skratt; ”att vi blir av med trojkan”. Sen lägger hon till ”Vi behöver pengar för att köpa in vaccin till barnen. Och det är viktigt att stödja livsmedelsprojektet; rätt till frukost för alla barn. Många barn orkar inte med skolan, en del till och med svimmar på lektionstid, för att de inte ätit.”

– EU:s åtstramningspolitik bryter ner och förstör. Vi bygger upp och skapar nytt. Men vi behöver internationellt stöd för att kunna fortsätta, säger Olga.

STELLAN HERMANSSON

[Artikeln har tidigare varit publicerad i Rött.]

NEDSKÄRNINGAR LEDER TILL MÄNSKLIGT LIDANDE

FN:s arbetsmarknadsorgan ILO varnar igen för de sociala konsekvenserna av nedskärningspolitiken inom EU.

Nedskärningarna hör tätt samman med långtidsarbetslöshet, lägre löneökningar och högre skatter som bidrar till ökad fattigdom och socialt utanförskap. Det omfattar nu 123 miljoner människor inom EU, 24 procent av befolkningen – många av dem barn, kvinnor, äldre och handikappade, heter det i ILO:s mer än 350 sidor långa rapport om social trygghet i världen. Rapporten – ”World social protection report” – offentliggjordes nyligen i Geneve.

Rapporten understryker att regeringarnas försök att minska skulden genom att sänka pensioner, sociala förmåner och hälsovårdssystemen inte har lett till ekonomisk tillväxt, som skulle skapa fler jobb och få fler att bidra till ekonomin. Priset för reformerna har sänts vidare till befolkningen, som har tvingats leva med färre jobb och lägre löner i fem år. Nedpressade hushållsinkomster leder till lägre inhemsk konsumtion och efterfrågan, det sänker återuppbyggnaden, konstaterar ILO.

Särskilt Irland, Portugal och Grekland har drabbats hårt av de nedskärningar, som har varit priset för att kunna få lån av den så kallade Trojkan [EU, Världsbanken och Internationella valutafonden].

DEN EUROPEISKA SOCIALA MODELLENS RESULTAT, som reducerade fattigdomen dramatiskt och skapade framgång efter andra världskriget har blivit eroderat av kortsiktiga reformer, säger rapporten. Till exempel växer fattigdomen i Grekland till historiskt höga nivåer. 2013 var tredje grek drabbad av fattigdom. Det har lett till djupt mänskligt lidande, då många familjer inte har möjlighet längre att skaffa sig tillgång till basala förnödenheter för ett liv i värdighet, säger rapporten.

Rapporten varnar för de långsiktiga konsekvenserna av nedskärningspolitiken för EU:s framtida generationer; ”Budgetkonsolidering och reformer som gynnar höginkomsttagare hotar inkomstsäkerheten för barn och deras familjer.”

Antalet fattiga barn har växt i 19 av de 28 EU-länderna mellan 2007 och 2012. 800.000 barn har stämplats med fattigdom sedan 2008 på grund av

åtstramningspolitiken.

Mer än en fjärdedel av barnen i Bulgarien, Grekland, Italien, Rumänien och Spanien levde 2012 i riskzonen för fattigdom. Ökningen av antalet fattiga barn ger anledning till oro för de långsiktigt negativa konsekvenserna i förhållande till jobbutsikter för barnen, och för framtidens produktivitet och konkurrenskraft för den europeiska ekonomin, påpekar ILO-rapporten.

ILO-RAPPORTEN UNDERKÄNNER KATEGORISKT åtstramning som krisbekämpning och beräknar att 6,6 miljoner fler européer befinner sig nu i riskzonen för fattigdom och social utslagning. 15-25 miljoner ytterligare kan vänta sig att följa detta öde under det närmaste decenniet, varnar ILO.

MATS NORRSTAD

TYSKLANDS STÖRSTA MARKNAD FÖR VAPEN

Mellan 2007 och 2011 var Grekland Europas största vapenimportör, enligt SIPRI [Stockholm International Peace Research Institute]. Faktum är att Grekland har högre kostnader för militär utrustning och vapen än talibantäta Pakistan, som är världens sjätte folkrikaste land med sina 181 miljoner invånare.

Långivarnas altruism hamnar i en annan dager när man tittar på försvarsbudgeten. Att Grekland spenderar stora delar av sina dyra lån på att importera vapen och krigsmateriel från främst Frankrike och Tyskland synliggörs sällan i skuld-sagan. Tysklands största marknad för vapenexport är Grekland. Grekland är också den andra största importören av franska vapen i världen.

Trots att den ekonomiska kollapsen har fått världens börser att vibrera och marknaderna att bita på naglarna sålde Frankrike bara under 2012 sex fregatter för 2,5 miljarder, helikoptrar för 400 miljoner och annat smått och ont för en summa av tre miljarder euro. Bara Tyskland har sålt ubåtar för 1,3 miljarder till EU-landet med 10,5 miljoner invånare och en soldatstyrka på 177.600 soldater.

Krisen blottade ett osunt beroendeförhållande inom EU, där Nordeuropa lånar ut pengar till Grekland för att landet bland annat ska kunna köpa deras krigsmateriel och vapen och därmed stödja deras ekonomier.

ALEXANDRA PASCALIDOU

EU:S FRAMTID AVGÖRS I GREKLAND

Antingen vinner motståndet mot EU:s nedskärningspolitik eller annars fortsätter den neoliberal offensiven i hela EU, menar den grekiske juristprofessorn Costas Douzinas. Han är professor vid Birbeckuniversitetet i London.

– Europas framtid avgörs i Grekland. Antingen en katastrofalt förstärkt nedskärningspolitik eller annars vinner motståndet sin första stora seger som kan inspirera andra länder i periferin. Motstånd och kamp är inte tabubegrepp, säger Costas Douzinas i en intervju i Greek Left Review.

Enligt Costas Douzinas visar EU inte bara på ett ”demokratiskt underskott” utan också på en total brist på demokrati. Det är en ekonomisk makt och inte en folklig. Unionen har dessvärre blivit en ytterst byråkratisk institution. Det är ett geografiskt område som kallas Europa men det finns ingen Europaidé, säger han. En grundidé i föreställningen om Europa var ju att omfördela rika regioner till fattiga delar och att fylla hålet mellan nord och syd,

HAN PÅMINNER OM ATT SOCIALDEMOKRATERNA hade en viss strävan under 70- och 80-talen att nå vissa resultat när det gällde sociala och ekonomiska minimirättigheter. Resultatet blev dock att allt stjälpes omkull av Thatchers seger i Storbritannien.

– Hon beredde vägen för en nyliberal ordning, där Euron kom att symbolisera finansiell stabilitet. Men den sociala samhörigheten är viktigare. Resultatet blev emellertid att Euron blev ett sätt att överföra resurser från de fattiga till de rika. Det är ju vanvett i dagens aktuella situation. All fördelning sker från syd till nord antingen genom import av tyska bilar eller andra varor eller genom betalning av tagna lån som bankerna i nord beviljat sydliga länder och som bankerna nu kräver åter.

Costas Douzinas kräver nu att vänsterkrafterna måste stoppa denna process. Men det kan inte ske genom att gå tillbaka till den gamla socialdemokratiska modellen. De flesta socialdemokratiska partier har köpt den neoliberal modellen, det är det som eliten vill. Han håller inte med om att motståndskraften försvagats i Grekland.

– De stora kampanjerna 2011 förändrade den

politiska scenen då demonstranter på gatan gick med i Syriza för att kunna sätta en radikalt vänsterorienterad regering på Europas dagordning.

– Social mobilisering har sin egen rytm och växlande intensitet. Folk kan inte hålla till på gatorna hela tiden. Det grekiska folket har förlorat hälften av sin inkomst de sista fyra åren. Att överleva är deras första dagliga prioritet. Ändå är det den konstanta politiska aktiviteten som ger det grekiska motståndet dess styrka och karaktär i de sociala och fackliga aktionerna.

– De strejkar och strejkar igen. Den enda lösningen är ett regeringsskifte. Ingenting annat kan stoppa det sociala upproret. Det pågår många sociala kampanjer, olika ekonomiska initiativ. Men alla är eniga om att utan en förändring i toppen kommer motståndet att fortsätta, det räcker inte med gatuprotester. Det är EU och regeringspolitiken som måste försvinna,

– Det kan inte existera en vänsterregering utan social mobilisering. Och det kan inte bli en varaktig seger för solidaritetskampanjerna utan en annan regering. Det är staten som ödelagt människors liv. Utan en radikal förändring i toppen kommer alla andra insatser att vara begränsade.

Costas Douzinas menar att Europas framtid avgörs i Grekland. Antingen kommer en katastrofal nedskärningspolitik att exporteras till andra EU-länder eller annars kommer motståndet att erövra sin första stora seger och visa länderna i periferin att motstånd lönar sig och att det inte finns något alternativ som eliten alltid brukar hänvisa till. Det finns bara ett alternativ och det involverar både gatan och parlamentet.

HANS BRINKMANN

FLER I GYLLENE GRYNING KAN ÅTALAS

Grekiska domare försöker lyfta den parlamentära immuniteten från ytterligare nio parlamentsledamöter från nynazistiska Gyllene gryning, för att kunna åtala dem, enligt BBC News.

Om parlamentet går med på det kan samtliga 18 parlamentsledamöter åtalas för att driva en kriminell organisation. Nio av dem har redan åtalats och partiledaren Nikolaos Michalolaikos är en av sex som sitter fängslad i vänta på rättegång.

Tillslaget mot partiet började efter mordet på vänstermusikern i september, för vilket en sympatisör till Gyllene gryning dömdes. Följande månad drogs det statliga stödet till partiet in. Gyllene gryning fick sju procent av rösterna i parlamentsvalet 2012.

I VALET TILL EU-PARLAMENTET I MAJ FICK Gyllene gryning drygt nio procent av rösterna vilket ger partiet tre platser i Strasbourg. Gyllene gryning hade inte sedan tidigare mandat i EU-parlamentet.

Två av mandaten gick till den före detta generalen Eleftherios Synadinos, som lett den grekiska arméns specialstyrkor, och generalen Georgios Epitideois, en tidigare direktör vid EU:s militära stab [EUMS] i Bryssel.

GÖSTA TORSTENSSON

IMF VARNAR FÖR GREKISK "REFORMTRÖTTHET"

Den grekiska regeringen måste hitta besparingar på ytterligare ett par miljarder euro nästa år och 1,7 miljarder 2016, kräver Internationella valutafonden [IMF], som är en del av Trojkan. Det är Trojkan [IMF, EU-kommissionen och ECB] som står bakom det åtstramningsprogram som den grekiska staten har påtvingats för att få låna pengar.

IMF offentliggjorde nyligen sin femte rapport om den grekiska ekonomin. IMF berömmar den borgerliga regeringens nedskärningspolitik samtidigt som den varnar för att "reformtröttheten" kan ge upphov till ytterligare "nödvändiga" åtstramningar.

"Den finanspolitiska justeringen i Grekland

har uppnått imponerande resultat" heter det i IMF:s rapport, som samtidigt lyfter ett varnande finger. IMF oroar sig för att "reformtröttheten" kan förhindra ytterligare nedskärningar. Fonden förutspår att den politiska viljan till fortsatt nedskärningar allvarligt kommer att utmanas under de kommande månaderna. Och det är inte bara de folkliga protesterna mot nedskärningspolitiken och utsikten till att vänsterpartiet Syriza, som blev störst i EU-valet, kan bli det nästa regeringspartiet, som lägger en sten i vägen för regeringens politik.

OCKSÅ DOMSTOLAR LÄGGER HINDER FÖR DE avtal som regeringen har ingått med Trojkan. Till exempel underkände en domstol den senaste månaden avskedandet av 400 lokalvårdare på finansdepartementet. De avskedade har demonstrerat dagligen framför ministeriet mot uppsägningarna. Regeringen försöker nu få en högre domstol att undanröja den lägre domstolens beslut om återanställning. Den menar att domstolen inte hade kompetens att döma i saken och att avskedandena var i nationens intresse. Den högre domstolen förväntas uttala sig inom kort.

Hur som helst vill IMF få bort grekiska lagregler mot massavskedanden. Samtidigt vill IMF se ett nytt lönesystem i den offentliga sektorn och pekar på att det ska bli lagligt att avskeda offentligt anställda som inte uppfyller en evaluerings-test, vilket är uttryckligen förbjudet i den nuvarande lagstiftningen.

GÖSTA TORSTENSSON

10.000 SJÄLMORD I KRISENS SPÅR

I Europa och Nordamerika har 10.000 människor tagit livet av sig som en följd av finanskrisen och den påföljande eurokrisen.

Finanskrisen har kostat många människoliv. Sedan krisen inleddes beräknar forskare att runt 10.000 människor har tagit livet av sig som en följd av krisen.

I Europa steg antalet självmord med 6,5 procent mellan åren 2007 och 2009. I USA var motsvarande siffra 4,5 procent åren 2007 till 2010. British Journal of Psychiatry konstaterar att förlora sitt arbete eller sitt hem var de starkaste riskfaktorerna.

EVA-BRITT SVENSSON

GREKLANDS EKONOMISKA FLYKTINGAR

Sedan eurokrisen bröt ut har arbetslösheten ökat dramatiskt i många av länderna i eurozonens periferi. Det gäller i synnerhet bland ungdomar där arbetslösheten nått närmare 60 procent i både Spanien och Grekland. Samtidigt har emigrationen från de värsta drabbade länderna ökat markant. Från Grekland flyttade över 100.000 personer både 2010 och 2011 enligt Eurostat, en mångdubbling jämfört med åren före krisen.

HUNDRATALS SJÄLMORD EFTER EUROKRISEN

De nedskärningar som följde på eurokrisen i Grekland orsakade en ökning av antalet män som begår självmord, enligt en ny studie från University of Portsmouth i England.

Enligt studien ledde varje sänkning av de offentliga utgifterna en ökning av antalet självmord med 0,43 procent. Enligt studien ska 551 män ha tagit livet av sig som konsekvens av åtstramningspolitiken. Män i åldrarna 45-89 har enligt studien den största självmordsrisken eftersom de är mest drabbade av sänkta löner och pensioner.

FLER I GYLLENE GRYNING KAN ÅTALAS

Grekiska domare försöker lyfta den parlamentariska immuniteten från ytterligare nio parlamentsledamöter från nynazistiska Gyllene gryning, för att kunna åtala dem, enligt BBC News.

Om parlamentet går med på det kan samtliga 18 parlamentsledamöter åtalas för att driva en kriminell organisation. Nio av dem har redan åtalats och partiledaren Nikolaos Michalolaikos är en av sex som sitter fängslad i vänta på rättegång. Tillslaget mot partiet började efter mordet på vänstermusikern i september, för vilket en sympatisör till Gyllene gryning dömdes. Följande månad drogs det statliga stödet till partiet in. Gyllene gryning fick sju procent av rösterna i parlamentsvalet 2012.

KONTAKTER MED NYNAZISTERNA

”Om vi enas kan vi styra landet i 50 år.” Det uttalade Taikis Baltakos, nära rådgivare till Greklands premiärminister, som tvingades avgå efter kontakter med Gyllene gryning. Baltakos föreslår nu att det konservativa regeringspartiet, Ny demokrati, ska gå samman med det nynazistiska partiet för att förhindra att vänsterpartiet Syriza kommer till makten. Han hävdar också att han var långt ifrån ensam inom regeringskretsar att förespråka ett sådant samarbete.

FACKEN ENAS I STRID MOT COCA-COLA

Den grekiska fackföreningsrörelsen har startat en bojkottkampanj mot Coca-Cola-koncernen. Greklands fackförbund är normalt splittrade i linje med partipolitiska konflikter. Men den amerikanska läskkoncernens plan att stänga hela sin produktion i Grekland har enat facken.

Sex av tio fabriker har redan stängt, också den resterande produktionen ska flyttas till Bulgarien. Samtliga fabriker var lönsamma för ägarna. Europafacket stödjer protesterna och genomförde nyligen en aktionsdag mot Coca-Cola.

ERICSSON-AGENT ERKÄNNER GREKLANDSMUTOR

I april avslöjade Ekot att Ericsson via en bulvan gjort stora utbetalningar som skulle användas till mutor när företaget sålde radarsystemet Erieye till grekiska staten. Nu erkänner Ericssons agent att han betalat ut mutor på direkt order från det svenska bolaget.

Vid millennieskiftet övertygade Ericsson den grekiska staten att köpa bolagets luftburna radarsystem Erieye. I samband med affären betalade Ericsson över 100 miljoner kronor till en bulvan i Monaco. Pengarna skulle användas för att muta grekiska politiker och militärer – det berättade den tidig-are Ericssonanställda Liss-Olof Nenzell när han trädde fram i Ekot.

”Det var en korruptiv betalning som via den här målvakten skulle fördelas på personer som ingen skulle få veta vem det var”.

MISSNÖJET MED ARBETSVILLKOREN ÖKAR

EU-kommissionen har undersökt arbetsvillkoren inom unionen. Resultatet i den så kallade Eurobarometerundersökningen visar att hela 57 procent av de tillfrågade anser att arbetsvillkoren försämrats under de senaste fem åren, dvs. sedan eurokrisen bröt ut. I Grekland är det i dag endast 16 procent som upplever arbetslivet positivt.

Marita Ulvskog, EU-parlamentariker för Socialdemokraterna, anser att missnöjet med arbetsvillkoren beror på en kombination av den ekonomiska krisen i EU-området, den höga arbetslösheten och försämringar av de sociala skyddsnetten.

– Det här är ett tecken på att pressen har ökat både på dem som har arbete såväl som dem som är arbetslösa, säger Marita Ulvskog till Dagens Arena.

– Det här påverkar inte bara dem som är utan jobb. Idag har vi en situation där alla plötsligt är utbytbara. Det innebär en enorm konkurrenssituation när man hela tiden ska göra sitt allra bästa.

Marita Ulvskog är bland annat ledamot i EU-parlamentets tillfälliga krisutskott som bevakar såväl den finansiella krisen som sysselsättnings- och miljökrisen.

– Det finns 26 miljoner arbetslösa i Europa. Många av dem är desperata och tar vilket jobb som helst. I slutändan riskera vi att demokratin går sönder om man inte kan sätta in botemedel ganska snabbt, säger Marita Ulvskog.

GÖSTA TORSTENSSON

NEJ TILL PRIVATISERING AV VATTENVERK

Som en del av lokalvalen i Grekland sade befolkningen i Thessaloniki den 18 maj med överväldigande 98 procent av rösterna nej till att privatisera stadens vatten- och avloppsverk. Jan Willem Goudrian från European Public Service Union [EPSU] säger: ”Folket har talat. Vi förväntar oss att den grekiska regeringen, Trojkan och anbudsgivarna som Suez och dess grekiska partner Ellaktor lyssnar. Bolagen skall dra tillbaka sina anbud. Vi gratulerar Thessaloniki och dess aktivister. Det är en stor dag för den lokala demokra-

tin”.

Privatiseringen hade föreslagits som del av villkoren i det så kallade memorandum som Trojkan [EU-kommissionen, Europeiska centralbanken och Internationella valutafonden] påtvingat den grekiska regeringen 2011. Regeringen vill privatisera EYATH, det statligt skötta vattenbolaget som förser Thessalonikis 1,5 miljoner invånare med vatten och sanitet. Nu i maj är det franska jättebolaget Suez och det israeliska statliga bolaget Mekerot de enda som är kvar i upphandlingsprocessen.

Denna upphandling sker trots att nära två miljoner människor i alla EU:s 28 medlemsländer har skrivit under det europeiska medborgarinitiativet mot privatisering av vatten och sanitet, Right to Water. Initiativet presenterades för ledamöterna i EU-parlament den 17 februari, vilket tvingade parlamentsledamöter från alla politiska grupper att tillstå att privatisering av vatten och sanitet är extremt impopulärt inom EU och uppmana EU-kommissionen att inte ta fram ett privatiseringsdirektiv inom fackområdet.

Den grekiska regeringen försöker ändå i sin undfallenhet inför Trojkan lögnaktigt övertyga medborgarna att ”det finns inget alternativ”. Medborgarna i Thessaloniki har motsatt sig privatiseringen av EYATH i över tre år nu. Det finns alternativ till privatiseringen. Vattenbolaget kan fortsätta som nu. Alternativt kan det drivas som en kommunal verksamhet eller i regional samverkan. Det är ett växande socialt, legalt och politiskt tryck mot att sälja ut bolagets verksamheter.

Den 18 maj, samtidigt som första omgången i kommunal- och regionalvalen och en vecka före EU-parlamentsvalet, arrangerade gräsrotsrörelser som en är emot privatisering den icke bindande och lyckosamma folkomröstningen. Röstlådor placerades ut utanför alla Thessalonikis vallokaler. Genom folkomröstningen har trots begränsade ekonomiska resurser och massmedias fientlighet aktivisterna lyckats bryta upp apati och resignation.

De grekiska folkrörelserna och fackföreningarna vill inte stå vid sidan och se på när de europeiska och globala storföretagen plundrar landet. Det finns massor med alternativ, när den organiserade rörelsen frigör sin kreativitet och står upp mot angreppen på allmänna välfärdstjänster och sina medborgliga rättigheter.

JAN-ERIK GUSTAFSSON

EUROKRISEN ÄR INTE ÖVER

”Eurokrisen är inte över. Tills vidare har EU räddat banker och finansmarknader. Men det mänskliga priset i form av arbetslöshet, emigration och fattigdom är enormt. Det är en politik som drar isär och skapar klyftor mellan och inom länder.” Det skriver Vänsterpartiets Malin Björk och Jonas Sjöstedt på Dagens Nyheters debattsida.

”Orsakerna till krisen kvarstår. Euron är en dåligt fungerande valutaunion som skapar och förstärker ekonomiska kriser när länder med helt olika förutsättningar påtvingas samma ekonomiska politik. EU avreglerade finansmarknaden och lät sedan skattebetalarna betala bankernas förluster. Det är inte underligt att det föder stor vrede. Samtidigt går euroländerna vidare mot allt större överstatlighet. Det är en politik med lite folkligt stöd som ökar avståndet mellan styrande och styrda.

Den här utvecklingen splittrar länderna inom EU. Samtidigt som euroländerna försöker hantera sin kris med ökad centralisering rör sig Storbritannien åt motsatt håll. Landets regering vill förhandla om EU-medlemskapets villkor för att sedan folkomrösta. Även i andra länder, som Nederländerna, hörs liknande tongångar.”

EU:S KRISHANTERING FRÄTER SÖNDER VÄLFÄRDEN

Andreas Gustavsson, chefredaktör för Dagens ETC, har läst ILO-rapporten ”World social protection report” och fann ”en anklagelse gentemot alla som fortsatt hävdar att receptet mot ekonomisk kris är att det offentliga retirerar in bakom en nedskuren, i bästa fall rudimentär välfärd”. Gustavsson fortsätter:

”Det är en dyster rapport, om ett Europa som fixerat blicken på staternas utgifter, som vore de orsak till krisen. Den beskriver ett vägval. Att välja fel är att fortsätta som idag, att välja rätt är att erkänna social trygghet som en mänsklig rättighet, och som en ekonomisk och social nödvändighet. Ett halvt decennium har fränt sönder ett halvt sekel av reformarbete, av successivt införd välfärd.

Läggs ILO-rapportens svindlade statistik till vad som sedan tidigare är känt, växer oron för att Europas regeringar nu inte bara är på väg att förlora hela generationer, utan redan har gjort just det.

Tre av tio barn i Grekland, Irland, Italien, Portugal och Spanien har drabbats av fattigdom.

När vänder det? Hur många fattiga innan smärtpunkten är nådd?

Vad blir Europa om en majoritet av kontinentens unga tycker, med rätta, att ländernas politiker inte företräder ungas intressen?

Det senare är en realitet.

I samband med EU-valet lät Europaparlamentet genomföra en opinionsundersökning i samtliga medlemsnationer, bland personer mellan 16 och 30 år. Av svarande anser 57 procent att de har marginaliserats och utestängts från ekonomiskt och socialt liv.

Sex månader före valet visade en annan opinionsundersökning att ”kampen mot fattigdom och social utestängning” är en prioriterad fråga för EU-medborgare.

Men uppenbarligen inte för politiker, sett till den koordinerade krishanteringen.”

”ARBETSLÖSHETEN ÄR ETT SVÅRT PROBLEM FÖR EU”

Arbetslösheten är, skriver Johan Schück, samhällsekonomisk krönikör på Dagens Nyheter, ett svårt problem för EU med väldiga sociala konsekvenser.

”Genomsnittet för euroländerna ligger på tolv procent och för EU i stort är det inte mycket lägre. Men skillnaderna är enorma, alltifrån 2,6 procent i tyska Oberbayern till 36,3 procent i spanska Andalusien. Flera svenska regioner har EU:s allra lägsta långtidsarbetslöshet, enligt Eurostat.

Generellt sett sjunker arbetslösheten endast långsamt – eller inte alls. Frankrike och Italien tillhör dem som får räkna med en ökning även i år. Men för Grekland och Spanien, med de allra största problemen, har siffrorna börjat vända åt rätt håll. Utgångsläget är dock så uselt att det tar tid innan förbättringen börjar märkas.”

HÅRDA STRAFF EFTER STÅLARBE TARSTREJK

Det ekonomiska stålbadet i Grekland kombineras med ökad repression mot alla former av protestyttringar. Nyligen dömdes ledarna för den nio månader långa stålarbetarstrejken till hårda fängelsestraff.

Onsdag 9 april kom beskedet att 24 stålarbetare dömts till fängelse i 21 till 23 månader. De dömda var ledande i den 272 dagar långa strejken vid stålverket Elliniki Halivurjia utanför Aten 2011-2012.

Det brott som de dömts för är att de påstås ha hindrat arbetarna att återgå i jobb direkt efter att strejken förklarats olaglig.

Stålarbetarstrejken inleddes i oktober 2011 i protest mot massavskedanden och lönesänkningar. Strejken fick stor uppmärksamhet i Grekland men också bland kämpande arbetare i andra länder.

Tack vare enigheten bland arbetarna och solidariteten utifrån lyckades de hålla ut i nio månader. I ett land utan strejkkassor var det internationella stödet nödvändigt för att stålarbetarna och deras familjer skulle ha mat på bordet och värme i sina hem.

I juli 2012 röstade stålarbetarna på ett stormöte för att återgå i arbete. Detta beslut togs trots att alla avskedade inte återfått jobben, och trots att frågan om lönesänkningarna endast bordlagts.

Arbetarna valde ett gemensamt och ordnat återtag efter en kraftig upptrappning från myndigheternas sida, där strejken hade förklarats olaglig och polisstyrkor gått till våldsam attack på arbetarna. Men viktigt är att de inte gick tillbaka i arbete när myndigheterna krävde det, utan först efter att de själva diskuterat och röstat för det.

– En del menar att vi inte vann något i slutändan. Men jag tror faktiskt att vi gjorde det. Solidariteten mellan oss arbetare stärktes, vilket var den största segern. Vi lärde oss också vilka som var våra allierade och vilka som var våra fiender. Tack vare det står vi nu redo att fortsätta kampen, sade stålarbetaren Stavros Flovos efter att strejken avslutats.

Att 24 stålarbetare nästan två år senare döms till långa fängelsestraff vittnar om strejkens stora betydelse för den grekiska arbetarklassen.

Den kommunistpartiet KKE närstående

fackliga fronten PAME kallar domen för oacceptabel och ett bevis för att rättsapparaten agerar till borgarklassens försvar. Domen ska också, menar PAME, ses som ett försök att skrämja arbetare till tystnad så att de inte ens vågar tänka tanken att kämpa för sin rätt.

Fängelsestraffen för strejkledarna är bara ett i raden av repressiva åtgärder för att lättare kunna genomdriva den folkfientliga politik som dikteras av EU och IMF. Under de senaste åren har många strejker förklarats olagliga, protester förbjudits och polis tagit till våld mot de som vägrat lyda.

Glädjande är att det grekiska folket trots förtryck och hot inte låtit sig skrämjas till tystnad.

Den 9 april, samma dag som stålarbetarna dömdes till fängelse, genomfördes den senaste generalstrejken anordnad av GSEE, som organiserar anställda i den privata sektorn. Samtidigt organiserade den fackliga fronten PAME strejkdemonstrationer på 60 orter i landet.

Motståndet mot det ekonomiska stålbad, som fört med sig skyhögt arbetslöshet och växande otrygghet och fattigdom, lever vidare.

PATRIK PAULOV

SVAGT STÖD FÖR EU I GREKLAND

Effekten av de senaste årens eurokris inom EU har blivit att opinionsstödet för unionen numera är starkast bland medborgare i länder i Central- och Östeuropa, inte bland medborgare i de ursprungliga EU-länderna eller i Västeuropa.

I Eurobarometerns studie hösten 2013 är andelen med en positiv bild av unionen som störst i Bulgarien [49 procent], Polen [45] och Rumänien [43]. Svagast stöd har EU i Grekland [16 procent], på Cypern [17], i Portugal [22] och i Storbritannien [22].

Medborgare i EU:s grundarländer ligger inte i botten på stödlistan, men heller inte i toppen. Andelen med en positiv EU-bild hösten 2013 är 40 procent i Luxemburg, 37 i Belgien, 34 i Tyskland, 31 i Holland och Frankrike samt 26 i Italien.

Sveriges resultat hösten 2013 är 31 procent med en positiv EU-syn, samma andel som genomsnittet för hela EU.

GÖSTA TORSTENSSON

”VÄNSTERN HAR BÖRJAT GÖRA MOTSTÅND”

Hör man om Grekland idag i svenska medier handlar det oftast om Gyllene Gryning. Berättelsen om den lata greken har bytts ut mot berättelsen om ett land där allt går åt helvete och där nazismen ökar. Men de allra flesta som inte har mat för dagen tänker inte nazistiska tankar, utan vänstertankar.

Vad som verkligen växt i landet sedan krisen är vänstern. Det är vänstern som demonstrerar på gatorna, det är fackföreningar och vänstergrupper som gör motstånd och som uttrycker vad i stort sett hela folket tycker: att sparpaketet måste upphöra.

Greklands vänsterparti Syriza har växt till Europas största. Från att vara en lös koalition av socialister, ekologister, feminister, medborgargrupper, arbetarråd och trotskister, som tillsammans sällan fick mer än fyra procent i valet, fick nästan 27 procent i valet till EU-parlamentet. De flesta tror att Syrizas ledare, Alexis Tsipras, blir Greklands näste premiärminister. Och nu kandiderar Tsipras också till posten som EU-kommissionens president.

Är inte krisen över nu? Det skriver de svenska medierna.

– Jaså, det säger de till er? Här skulle de aldrig kunna säga något sådant. Med 30 procent arbetslöshet och 60 procent ungdomsarbetslöshet? Med tre miljoner människor utan socialförsäkring? Vi har en humanitär kris i Grekland. Det här året har antalet döda i influensa ökat lavinartat och experter säger att det beror på svårigheten att få tillgång till vaccin och sjukvård.

MEN GREKLAND HAR ÖVERSKOTT PÅ 1,5 miljarder euro för första gången sedan krisen började och kan nu låna på marknaderna igen.

– Jag är övertygad om att det är ett statistiskt trick. Regeringen har fixat fram ett budgetöverskott för att kunna bevisa att trojkans program varit en succé. Hade vi varit i regering hade de aldrig erkänt något budgetöverskott. Du förstår, den här politiken är väldigt, väldigt smutsig. De gick ut med dessa positiva siffror och sedan dagen efter, kom trojkan med ett avtal på 600 sidor som vi skulle rösta igenom. Där står att staten ska ge 50 miljarder euro till våra viktigaste banker, att arbetsmarknadslagar ska uppluckras ytterligare, mer lönesänkningar och privatiseringar. Men regeringen skakar nu på grund av nazistskandalen

och trojkan behövde en anledning att pressa dem. Vad det handlar om är att låtsas att trojkans program varit en framgångssaga. Men vem försöker de lura? Vi gick in i programmet med en statsskuld på 120 procent av BNP, och nu är det 175 procent. Då fick vi inte låna på marknaderna – men nu?

De flesta tror att du kommer bli Greklands näste premiärminister. Så när du tar makten, vad är det första du kommer att göra?

– Det första är att ställa in räntebetalningarna. Det andra är att avskaffa lagarna som trojkan tvingat på Grekland. Det är inte så lätt som folk tror. Det rör sig om över 400 lagar. Det är inte en lag, det är en helt ny institution som etablerat sig i vårt land. Det tredje vi vill göra är att göra något åt den humanitära krisen. Och det fjärde, att återskapa Greklands produktiva bas. Och så ska vi återställa lönerna till den nivå de befann sig på före krisen. Till att börja med i den privata sektorn, där vi ska höja minimilönen från 520 euro i månaden till 750. Men att det sker i verkligheten är svårt. I ett land med så mycket arbetslöshet kommer människor ändå acceptera lägre löner, även om det står på pappret att de tjänar 750. Det enda sättet att verkligen höja lönerna är att sänka arbetslösheten.

OKEJ, SÅ SÄG ATT NI KOMMER TILL MAKTEN, ni ställer in alla betalningar och Europa blir förbannade och betalar inte ut några pengar. En tom kassa är en ganska svår sits för ett vänsterparti som vill göra reformer.

– Frågan är: Kommer Europa acceptera att ett land går under i humanitär kris? Vi har brist på medicin. Människor lever utan el. Så vi vill omförhandla lånet. Först ska vi sluta betala räntorna. Sedan ska vi ordna ett möte för alla skuldtyngda länder i Europas periferi för att hitta en gemensam lösning. Vi vill ha en europeisk New Deal, en lösning liknande det som Tyskland fick 1953. Att Europa ska gå med på att hjälpa oss upp på fötter och ett stopp för räntebetalningar tills vi kommit på fötter.

Ärligt – tror du verkligen att IMF och Europas ledare går med på det?

– Jag är realist. Det kommer att vara svårt för dem att vägra. Allt fler inser fakta, att trojkans program har varit en katastrof. Det kan inte fortsätta. Till och med IMF talar om skuldavskrivning nu. Och vad Europa minst av allt vill se är en grekisk konkurs. Dels för att vi är en

systemfara för euron och bankerna, dels därför att Tyskland har tjänat över 40 miljarder under krisen bara på obligationer. Om alternativet är konkurs eller en regering som vill förhandla om villkoren, kommer de inte att ha något alternativ.

Du säger att ni ska skapa en produktiv bas. Länderna i Sydeuropa har ju inte haft den tunga industri som Nordeuropa haft, det har varit lätt industri, service och jordbruk. Är inte det en av orsakerna till handelsobalansen? Vad ska Grekland producera enligt er?

– Det här är inte ett land där man tillverkar bilar. Men vi har mycket naturresurser som inte exploaterats: metaller i bergen, mineraler och naturgas. Som nu håller på att privatiseras. Sedan vill vi stöpa om turistsektorn och satsa på grön teknik, solenergi. Vår främsta tillgång är våra utbildade unga. Som nu sticker. 300.000 utbildade unga har lämnat Grekland de senaste åren.

NU HÅLLER KAPITALISTERNA PÅ ATT FESTA upp Greklands gemensamma egendom. Det är uppenbart att det inte har med krisen att göra, de ser bara chansen. Tänker ni ta tillbaka allt från dem? Järnvägen till exempel?

– Järnvägen är inte högsta prioritet. Den var underutvecklad även när staten ägde den. Däremot kranvattnet, elektriciteten, allt det som är nödvändigt för människor. Vi vill ha in utländskt kapital, men i partnerskap med staten.

Nu kandiderar du till EU-kommissionens ordförande. Var det din egen idé?

– Nej, nej! Det var Gabi Zimmer, presidenten för EU:s vänstergrupp, som frågade mig i oktober. Jag trodde det var ett skämt först. Jag, kandidera till EU? Men när jag tänkte på det så kom jag på att – detta är en lysande möjlighet! Nu kan vi spela på deras planhalva. För nu är det första gången som den europiska vänstern har möjlighet att få medvind i EU. Vi kommer bryta det liberala och socialdemokratiska konsensusklimatet som rått där så länge. För vet du vad? Vi människor har samma problem överallt i Europa. Det är inte gränser som delar oss. Det är klasser. Unga utan fast jobb överallt, bostäder, klimatet. Vi har regerats av banker alltför länge. Det är ett klasskrig de håller på med, maskerat till räddningspaket. Nu har vänstern äntligen börjat göra motstånd. Vi behöver gemensamma lösningar. Om vi tar över EU kan vi göra om det till något helt annat.

KAJSA EKIS EKMAN

KRISEN ÄR INTE ÖVER – TVÄRTEMOT

Den katolska hjälporganisationen Caritas konstaterar i en ny rapport att orättvisor och fattigdom växer i de hårdast drabbade EU-länderna. Rapporten tecknar helt andra bilder av den ekonomiska och sociala situationen i de krisdrabbade länderna än EU-kommissionen. Bland ledande EU-politiker menar man att krisen håller på att klinga av, och att den strama finanspolitiken börjar ge resultat.

Men Caritas räknar i sin rapport upp priset för krispolitiken, och sätter ljuset på de sju hårdast drabbade länderna.

– Från Bryssel hör vi hela tiden att den ekonomiska krisen är över. Rapporten ställer inte endast frågetecken om krisen är över, den visar även att de fattiga betalar priset för en kris de inte har något ansvar för, sade Thorfinnur Omarsson, talesman för Caritas i Europa, då rapporten blev presenterad i Aten, rapporterar The Guardian.

Antalet fattiga växer i Grekland, Cypern, Italien, Spanien och Rumänien, som är de länder som är hårdast drabbade av nedskärningar, som bland annat är dikterade av trojkan [EU-kommissionen, Europeiska centralbanken och Internationella valutafonden].

OCH KLYFTAN MELLAN RIKA OCH FATTIGA ÖKAR. I Irland, som annars går för att vara bäst i klassen, som har genomfört hårda nedskärningar, har klyftan ökat dramatiskt. Här tjänar den rikaste femtedelen fem gånger mer än den fattigaste femtedelen av befolkningen.

En av konsekvenserna av krisen är en ny klass av unga fattiga, skriver Caritas. Det är unga arbetslösa – ofta med universitetsutbildning – som inte själva uppfattar sig som fattiga men söker upp Caritas för att få hjälp.

I Portugal, Spanien och Grekland har ungdomsarbetslösheten växt dramatiskt. En hel generation riskerar att fastna i fattigdom, varnar Caritas.

– Det vi ser är framväxten av en klass av nya fattiga. Den växer men den ses inte i statistiken för att de skäms över att söka socialhjälp, men de kommer till oss, för vi är där, säger Artur Benedyktowics, som ansvarar för Caritas socialpolitik.

Cypern som för ett år sedan fick ”rädda” sina

banker med hjälp av lån från Trojkan – mot att de genomförde ett barskt nedskärningsprogram – är fattigdomen bland landets äldre fördubblad på ett år. Nästan 30 procent av befolkningen över 65 år är idag drabbade av fattigdom, det är den högsta andelen i något EU-land.

– Fler och fler cyprioter kommer till oss för att få mat och hjälp, berättar Michael Hadjirossos, som arbetar frivilligt för Caritas på Cypern.

– Jag har sett folk gråla om att använda 2 euro till en kopp kaffe. För inte alltför länge sedan hade vi framgång. Nu är vi i en situation, som inte någon av dem som förutsåg krisen, kunde förutse, säger han.

I GREKLAND, DÄR KRISEN BRÖT UT 2009, har folk sett hjälplösa ut, medan stadigt alltfler nedskärningar blir genomförda i jakten på en lösning, som idag är ouppnåelig. Tvärtemot, den medicin som skall kurerar sjukdomen, dödar patienten, heter det i rapporten.

Resultatet är att landets politiska liv blir stadigt alltmer farligt. ”Förtvivlan har lett till stöd för extrema högerorienterade partier, som är nostalgiska i förhållande till den fascistiska ideologin, en kris som har potential att underminera alla de institutioner, som Europa har arbetat hårt för att etablera”, lyder den dystra varningen från den katolska hjälporganisationen.

HANS BRINKMAN

BILD: ROBERT NIBERG

POLITIK ÄR RENA GREKISKAN

Det språk vi använder för att beskriva och analysera omvärlden anses av de flesta av oss att i någon mån återspegla omvärlden, inte främst tvärtom. Ty i Begynnelsen var inte Ordet, vad evangelisten Johannes än påstår. Fast återspeglning är förstas ofta inte en så enkel procedur. Och den kan ta tid!

Bank, konto och gratis är italienska ord från kapitalismens barndom i norra Italien för 6-700 år sedan och hänger med eftersom kapitalismen ännu gör det. Sautera, frittera, paté, sky [jus] och table d'hôte importerades på 1700-talet när fransmännen måste lära vår överklass kultur, fäktning och matlagning. Men inget språk är så dominerade inom ett område som grekiska är det inom statsvetenskap och politik. Att ens första dagsnyheterna vore svårt, utan att ha ett hum om en rad ord som myntades i trakten av Aten för 2500 år sedan. Vad är till exempel en oligark?

Ordet är sammansatt av oligos [ett fåtal] och arkho [bestämma]. Enligt ordboken är en oligark, en person ingående i en maktstruktur där ett mycket litet fåtal styr – till exempel genom släktskap, förmögenhet, uppfostran, sina företag eller sitt våldsmonopol.

Aristoteles reserverade begreppet oligarki för "rikemansvälde", vilket vi numera har ett annat grekiskt ord för: plutokrati, förmögenhet, och välde. Oligarki behöver således inte innebära aristokrati, "elitvälde", monarki, [av ensam], eller plutokrati – även om man har lika svårt att finna exempel på oligarker utan förmögenhet som att finna stora förmögenheter utan vidhängande makt. Utan att förenkla analysen alltför mycket kan man påstå att oligarki är det normala styrelseskicket i merparten av jordens stater 2014 och att plutokrati är den klart vanligaste formen av oligarki. Ordet döljer mer än det utsäger – dvs. kapitalets välde och framhäver det oväsentliga, dvs. numerären av personer.

När politiken är i rörelse kan språket dock ändras snabbt. I modernt Svenskt språkbruk är "oligark" i praktiken nu till nästan 100 procent

reserverat för förmögna makthavare, som verkar i Ryssland eller i det fåtal av det före detta socialistlägrets stater som NATO/EU ännu inte har lyckats införliva i sitt behjärtansvärda försök att undvika att Putin omringar vår Fria Värld. När en stat lämnar Rysslands inflytande, till exempel nyligen Ukraina, tenderar oligarkerna – försvinna över natten, dvs. ur språket.

Språket sägs ofta styra vårt tänkande om världen. Det kan stämma, om man bara är medveten om vem som först styr språket.

Oligarki, monarki, aristokrati och plutokrati och till med ostracism, [utanförskap] är förvisso grekiska ord. Men Grekland kallas inte oligarkins eller militärdiktaturens [Sparta] vagga, utan demokratins,. Det var dock bara under några decennier på 400-talet som Aten med mycket vid definition skulle kunna kallas för folkstyrt - om man först bortdefinierar bland annat slavar och kvinnor från folket. Efter 404 e Kr, då Peloponessiska kriget slutade med Spartas seger, ålades förloraren Aten att avrusta och införa en styrelse av 30 oligarker. I motsats till IMF nämnde inte segraren "austerity" [kärvhet, dvs. social nedrustning] som krav.

Sedan intogs Grekland vid mitten av 300-talet av det lindrigt demokratiska Makedonien. Ordet demokrati hördes mycket sällan eller aldrig under ett par årtusenden – där här eller ens i Bibeln.

Alexander avlöstes av Rom, Bysans och sedan Osmanerna tills Grekland 1821, efter mer än 2000 år, frigjorde sig som nation. Det skedde under jubel från Västerländska liberaler men framför allt av det ryska imperiet, som låg i krig mot det osmanska. Detta utan att Ryssland för den skull började kallas demokratins barnmorska eller dylikt. Att Aten och fastmer Grekland, efter denna tid började kallas "demokratins vagga" kan alltså inte betraktas som ett fall av perfekt återspeglning varken av Greklands förflutna eller nutid. Ty få länder i vår del av världen har upplevt mindre av demokrati än det stackars Grekland.

Detta epitet speglade mera ett nytt tänkande i Europa vid denna tid av romantik och nationalism och Europas behov av en östlig utpost mot Turken.

HANS ISAKSSON

NUSVENSK ORDLISTA

Bankgaranti, -n, -er – garanti, utfärdad på order av EU, för att säkerställa att Europas banksparare inte ruineras i samband med finansiella kriser orsakade av bankernas spekulation.

I stället kommer Europas banksparare att ruineras genom att ländernas regeringar, på order av EU, beslutar om en extraskatt på sparat kapital.

Banta, -de, -t – verb som förr betydde ungefär ”göra sig av med onödigt fett”. Betyder idag ”avskeda personal”.

Bibliotek, -et, -en, boksamling – offentligt finansierad inrättning avsedd att rycka brödet ur munnen på strävsamma bokhandelsidkare.

Blandekonomi, -n, -er – ekonomiskt system där vinsterna tillfaller spekulanterna medan förlusterna solidariskt delas av samtliga medborgare. Så talar t ex SvDs ledarsida den 7.11 2011 om ”de grekiska demonstrationerna för att slippa betala sina egna räkningar”.

Borg, Anders Erik (f. 1968) – svensk politiker som tack vare att svenskarna röstade nej till euron 2003 utsetts till Europas skickligaste finansminister.

Demokrati, västerländsk – politiskt system som fungerar utmärkt så länge styrda och styrande anser sig ha mer att förlora på konflikt än på samarbete.

De ekonomiska mekanismerna bakom den västerländska demokratin måste emellertid behandlas med oändligt fina och känsliga instrument för att inte börja kärva.

Demokratins öde kan i ett krisläge inte läggas i händerna på obildade väljare som inte vet vad derivat och nakenblankning är.

Grekland och Italien har därför, med EU-kommissionens bistånd, följt Belgiens exempel och tillsatt regeringar enbart bestående av *bankirer*, vilket torde garantera demokratins fortbestånd i någon form.

I EN KOLONI I MAGNA GRAECIA

Det går inte som man önskar i Kolonin, därom råder inget tvivel, även om vi drar oss fram, så tänker vissa, är det kanske dags att kalla in en Samhällsreformator.

Men det svåra och krångliga är att reformatorerna gör stor historia av minsta sak. [Om man ändå kunde slippa] Men varje liten sak, varje detalj frågar de om, inspekterar och strax ser de framför sig hur det ska reformeras från grunden och kräver att det görs utan dröjsmål.

Och de är inte främmande för uppoffringar: Avstå från era besittningar, att inneha dem är för osäkert, de kan rentav skada hela Kolonin. Avstå från avkastningen och från förtjänsten som hör till och från ytterligare intäkter. Betydande summor förstås, men vad göra? Att ansvara för dem, har ni bara ont av.

Allt eftersom kontrollen fortgår, finner se fler och fler överflödiga saker och kräver att de ska bort saker som dock är svåra att göra sig av med.

Och sedan, en vacker dag, är arbetet med att bestämma allt i detalj och skära ned avslutat. De ger sig av och tar med sig den betalning som dem tillkommer. Nu kan vi se vad som återstår efter en sådan specialkirurgi.

Men kanske vi ändå borde skynda långsamt. Brådska är en farlig sak. För tidiga åtgärder kan man få ångra. Det finns förstås mycket som, olyckligt nog, inte är som sig bör i Kolonin. Men var finns något mänskligt utan brister? Och när allt kommer omkring, drar vi oss ändå fram.

CARSTEN PALMAER

KONSTANTIN KAVAFIS [1863 -1933]

”EN STOR ARTIST FÖR MIN MUSIK”

År 1970 släpptes jag av militärjuntan och flyttade därefter mig själv från Oropos till Paris. Jag var redan president i den anti-diktatoriska Patriotiska fronten och hade mött så många, inflytelserika europeiska ledare som möjligt, informerat dem om situationen i vårt land och bett om deras hjälp. Vid den här tiden var Theodos Pangalos ansvarig för frontens internationella relationer, och vi påbörjade tillsammans vår första stora resa till de nordiska länderna.

Vi startade i Finland under den här perioden av konstant mörker; vi som kom från södra Europa hade den goda lyckan att leva våra liv badande i solsken, och vi hade aldrig sett någonting liknande förut. I Helsingfors hade vi inplanerade möten med regeringen och ledarna från center- och vänsterpartierna. Jag noterade att kommunistpartiet i Finland då var delat i tre delar. Vår närvaro hade mottagits med bred publicitet och, som Arja själv skriver, hade Universitets teater som hon var delaktig i, haft långa förberedelser för den gala som skulle hållas till vår ära. Det var där, i den teater där galan ägde rum, som jag såg henne för första gången.

Som hon själv beskriver det i detalj i sin bok, skulle jag vilja säga att jag förvånade även mig själv när jag sa till henne inför alla ”Jag tar med mig dig på mina konserter”. Jag hade omedelbart insett att hon skulle bli en stor artist för min musik. Och jag fick inte fel. Hon visade sig vara jämlik med de bästa sångarna av min musik, som Farantouri, Kalogiannis och Petros Pandis. Dessutom, hennes breda bildning, livssyn och mentala och intellektuella behov av att kämpa för frihet och rättvisa, band henne till meningen med vår artistiska grupp, bortom musik och konst, vilka vi ansåg vara instrument i kampen för humanitet, rättvisa och folklig glädje, oavsett ras eller annan diskrimination.

Det bästa vittnet till det som jag har sagt om Arja är hennes egen underbara bok. Den visar hennes breda intellektuella och konstnärliga bildning och kultur, och hennes vilja att strida för visioner och höga ideal.

Vårt samarbete har varit givande och gagnat mig. Ni ska veta att vid varje konsert vi gjorde var det en känsla av uppmuntran och magi som tog oss till en annan värld. Det var en sakramental

hyllning av skönhet, vilket krävde mental och spirituellt uppmuntran. Och jag tror att det var hemligheten bakom den stora påverkan vi hade i varje land vi åkte till, för vilken publik och vilken plats vi än spelade på, från 1.000 till 30.000 i publiken. Tillsammans med Arja gav vi hundratals av den typen av konserter.

Boken är begränsad till perioden av diktatur; men jag måste tillägga att vi fortsatte våra gemensamma konserter fram till 80-talet med Canto General in Bogota, Colombia och Santiago, Chile och en stor turné i dussintals av städer i Norge, Sverige och Finland.

Vad som verkligen betyder något är att Arja visade sig vara en sann ambassadör för min musik. Hon översatte mina sånger till finska och svenska, och med sin musikensemble gav hon under många år hundratals konserter, och växte till den en av de största artisterna i alla skandinaviska länder, speciellt i Sverige. Jag närvarade vid några av de lysande hyllningar som hölls till hennes ära. På en av dessa konserter på Stockholms stadion, när jag såg henne lång och vacker, klädd i vitt, trodde jag på allvar att hon var en forntida gudinna som just hade nedstigit från Olympus för att hylla oss. Och då kände jag mig stolt.

MIKIS THEODORAKIS

Den bok som Mikis Theodorakis skriver om är ”En ung naken kvinna – mötet med Mikis” författad av Arja Saijonmaa. Boken kostar 200 kronor [plus porto] och kan beställas från Nätverket för Grekland genom att mejla gosta.torstensson@ownit.nu.

EMU ÄR INGET VÄNSTERPROJEKT

De som kraftfullast engagerat sig för ett svenskt medlemskap i EMU, är den politiska högern organiserad i Moderata samlingspartiet och Folkpartiet [ny]liberalerna samt storföretagsledarna i Svenska Arbetsgivareföreningen och Industriförbundet, numera fusionerade i den nya utomparlamentariska kamporganisationen Svenskt Näringsliv.

Varför? Jo, helt enkelt därför att EMU-projektet till sitt politiska innehåll är ett uttalat marknadsliberalt högerprojekt.

Svenskt medlemskap i EMU kräver enligt Svenskt Näringslivs direktörer, avskaffade kollektivavtal, begränsningar av arbetslöshetsförsäkringen, fleråriga projektanställningar, rejält sänkta ungdomslöner och omöjliggörande av sympatiblockader.

En avreglering av arbetslivet är ett slags dolt konvergenskrav, förklarade SAF:s dåvarande vice ordförande Sune Ehring i en intervju 1996: "Vi kan inte ha stelare regler än andra."

Direktör Göran Trogen vid arbetsgivarförbundet Almega uttryckte samma förväntningar:

"Helt klart ställer EMU krav på en helt annan flexibilitet. Vi kan inte längre devalvera oss ur dåliga löneavtal. Teoretiskt ska även lönesänkningar kunna förekomma i ett företagsanpassat system."

Även Industriförbundet tog tidigt ställning för en svensk anslutning till valutaunionen. EMU kommer att innebära slutet för "den gamla svenska ovanan" att devalvera sig ur krislägen. Att den möjligheten går förlorad är ingenting att sörja över, förklarade Per Magnus Wijkman, dåvarande chefsekonom på Industriförbundet: "Därför krävs det ökad flexibilitet när det gäller löne- och prisnivåer, som istället ska fungera som anpassningsmekanism."

Industriförbundets styrelse krävde redan 1995 att regeringen snarast genomförde "nödvändiga strukturella reformer – särskilt på arbetsmarknaden – för att förbereda Sveriges deltagande i valutaunionen".

SAF och Industriförbundet, i dag Svenskt

Näringsliv, liksom de flesta storföretagsledare ser i valutaunionen och dess konvergenskrav en försäkran om fortsatt nyliberal omvälvning i samhällslivet. Michael Treschow, Svenskt Näringslivs dåvarande vice ordförande, gav röst åt dessa kalkyler i ett tal på Stockholms handelskammare i november 2002:

"Det finns flera skäl för att vi ska gå med, till exempel är det tvingande kravet på en ekonomi i balans bra. När sedan politikerna tvingas till impopulära beslut känns det säkert bättre att kunna hänvisa till att det har de beslutat i Bryssel."

För arbetsköparna och den politiska högern finns det klara politiska vinster med EMU-projektet. Det ger ju möjlighet att en gång för alla grundlagsfästa de principer för den ekonomiska politiken som de sedan länge förordat på hemmaplan.

För det första innebär en EMU-anslutning en maktförskjutning inom det svenska samhället. Marknaden ökar sitt inflytande över fördelning och utveckling, och den politiska – eller demokratiska – styrningen minskar i motsvarande grad.

För det andra underlättar och påskyndar ett EMU-medlemskap välfärdsavrustningen och den allmänna nyliberaliseringen av det svenska samhället.

"Med euron måste Sveriges regering, oavsett färg, förbättra villkoren för företagande, arbete och investeringar", förkunnade den dåvarande moderatledaren Bo Lundgren [Svenska Dagbladet 21 december 2002].

EMU-PARAGRAFERNA ANGER INTE ENBART reglerna för hur beslut ska fattas, utan låser fast den ekonomiska politikens innehåll. Sverige blir fördragsmässigt förhindrat att föra en politik för full sysselsättning, utbyggnad av den offentliga sektorn och förstärkande av det sociala skyddet. Det är som om riksdagen skulle besluta att skriva in moderata samlingspartiets ekonomiska politik i den svenska grundlagen!

Moderaterna, Folkpartiet och Svenskt Näringsliv räknar med att EMU kommer att tvinga fram önskvärda eller "nödvändiga" avregleringar av arbetsrätten, decentralisering av lönebildningen och försvaga löntagarna fackliga organisa-

tioner. Alltså, allt det som den politiska högern inte klarat av med demokratiska metoder.

Trots detta finns det en del euroanhängare på vänsterflanken som framställer valutaunionen som en motvikt till kapitalet. Men det är bara tom retorik. Det finns inget i valutaunionens konstruktion som ökar kontrollen över kapitalet.

EU:s fördrag, som är det fundament hela EMU-projektet vilar på, har som en av sina grundläggande principer att kapitalet ska ges så fria tyglar som möjligt.

Den som blundar för detta faktum och påstår att EMU är eller kan bli en politisk motvikt, har faktiskt bevisbördan. På vilket sätt? Med vilka medel?

Varje svar kommer att falla på att det inte går – lagar och beslut av konstitutionell art lägger hinder i vägen. Artikel 63 i EUF-fördraget innebär att varje inskränkning i kapitalets fria rörlighet mellan EU-länderna eller mellan EU och andra delar av världen är förbjudna.

Tror verkligen någon att den politiska högern skulle vara så starka anhängare av ett EMU-medlemskap om detta skulle innebära att löntagarnas ställning stärks? Eller att Svenskt Näringsliv skulle satsa hundratals miljoner kronor på propaganda för en svensk euroanslutning om detta skulle innebära att kapitalägarnas makt

minskar?

Då EEC [föregångaren till dagens EU] bildades 1957 var så gott som alla socialdemokratiska partier kritiska. Anledningen var EEC:s starka bindning till marknadsliberalismen. I själva öppningsparagraferna skrev man till exempel in att organisationen skulle föra en ekonomisk politik ”i enlighet med en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens”.

Marknadsliberalismen försvann inte med EMU, tvärtom. Det blev nu grundlagsfäst att alla hinder för kapitalets fria rörlighet måste bort, att penningpolitiken skulle skötas av ”oberoende experter” utan insyn och kontroll från demokratiska församlingar och att kampen mot inflationen står över kampen mot arbetslösheten. Och även i EMU:s stadgar står klart att man måste föra en marknadsliberal ekonomisk politik.

Och kan någon på allvar förneka den borgerliga grundfärgen i EU och EMU? Handlar den ekonomiska politiken egentligen om något annat än avregleringar, privatiseringar, nedskärningar och skattesänkningar? Kan någon verkligen komma med ett enda konkret exempel på då EU [eller EMU] inneburit socialdemokratiska lösningar på ett större ekonomiskt problem i dagens Europa?

GÖSTA TORSTENSSON

GALLERIET/LARS-ERIK HÅKANSSON

SOLIDARITET 0030 ÄR ETT NYHETSREV FRÅN NÄTVERKET FÖR GREKLAND SOM UTKOMMER EN GÅNG I MÅNADEN. SIGNERADE ARTIKLAR KAN INNEHÅLLA ÅSIKTER SOM NÄTVERKET FÖR GREKLAND INTE DELAR. REDAKTION: GÖSTA TORSTENSSON, STELLAN HERMANSSON, ROBERT NYBERG. MEJL: NYHETSREVET@NATVERKETFORGREKLAND.SE. ANSVARIG UTGIVARE: SVEN BRITTON.

NÄTVERKET FÖR GREKLAND ÄR EN DEMOKRATISK, ANTIRASISTISK OCH PARTIPOLITISKT OBUNDEN FÖRENING SOM GENOM INFORMATION OCH UTÅTRIKTAD E AKTIVITETER VERKAR FÖR SOLIDARITET MED GREKLANDS FOLK I DEN EKONOMISKA KRISEN. NÄTVERKET FÖR GREKLAND MOTSÄTTER SIG EUROPEISKA UNIONENS OCH INTERNATIONELLA VALUTAFONDENS ÅTSTRAMNINGSPOLITIK SOM FÖRDJUPAR KRISEN OCH HOTAR DEMOKRATIN.